

BØRNEHAVEN PYRAMIDEN
PYRAMIDENS LÆRERPLAN 2023

RAPPORTEN ER HENTET: 30-03-2023
LANGELAND KOMMUNE

RAMBOLL

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	3
1.1	Læsevejledning	3
1.2	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	5
2	DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	6
2.1	Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	6
2.2	Pædagogisk læringsmiljø	9
2.3	Samarbejde med forældre om børns læring	10
2.4	Børn i udsatte positioner	11
2.5	Sammenhæng til børnehaveklassen	12
3	ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	14
3.1	Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	14
3.2	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	15
4	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	17
4.1	Alsidig personlig udvikling	17
4.2	Social udvikling	19
4.3	Kommunikation og sprog	21
4.4	Krop, sanser og bevægelse	23
4.5	Natur, udeliv og science	25
4.6	Kultur, æstetik og fællesskab	27
5	EVALUERINGSKULTUR	29
5.1	Evalueringskultur	29
5.2	Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan	30
6	UDVIKLINGSPLANER	31

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling.

Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016.

Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

1.1 Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddets pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

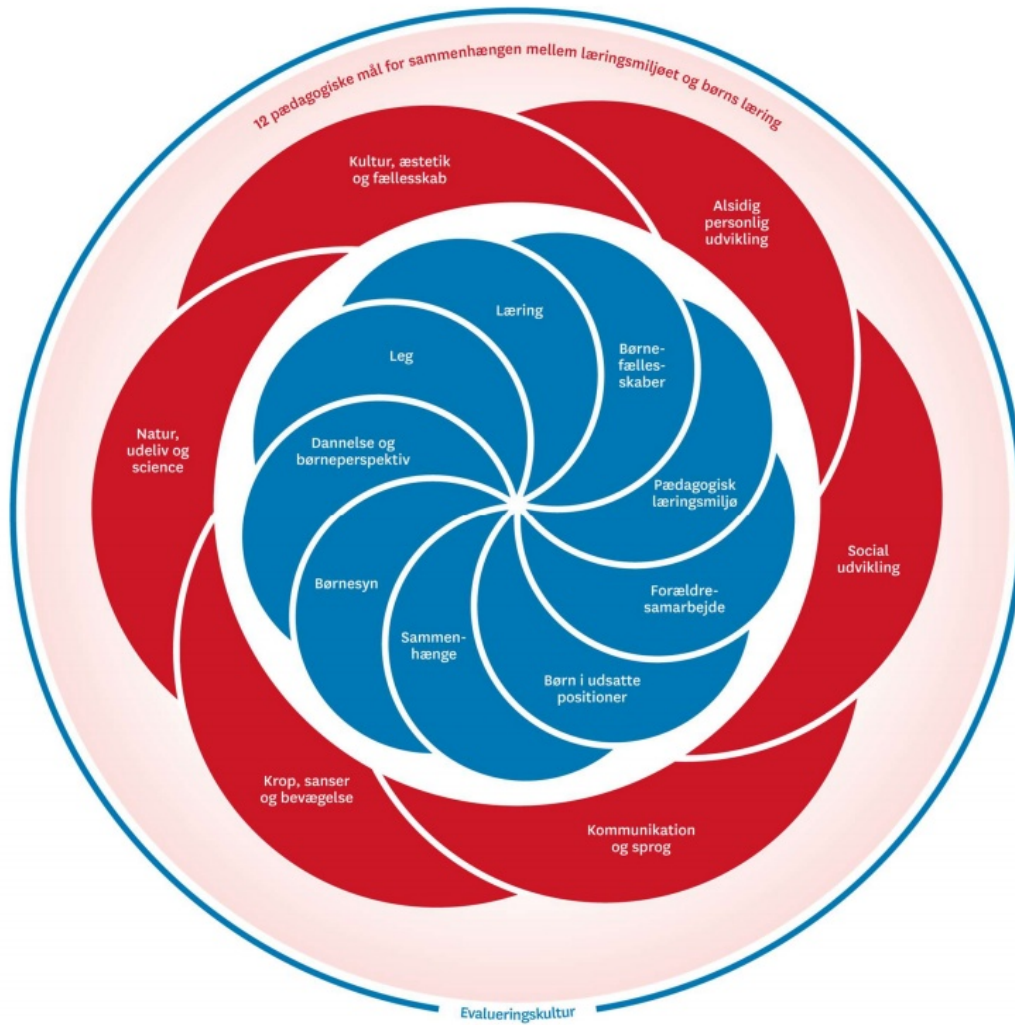
Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

Under afsnittet om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarerne på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Velkommen til Børnehaven Pyramiden

Børnehaven Pyramiden er en afdeling af Midtlangeland Dagtilbud, som udover børnehave består af dagpleje og vuggestue.

Børnehaven modtager børn i alderen fra 3 år og frem til skolestart.

Her er plads til 38 børn.

Med udgangspunkt i alle børns ret til deltagelse i inkluderende børnefællesskaber, tager den pædagogiske hverdag sit afsæt i social inklusion og en anerkendende tilgang. I praksis betyder det, at der i perioder købes personale ind til løsning af en given specialopgave.

Børn og voksne er opdelt i forskellige grupper gennem ugen, der understøtter børnenes muligheder for trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vi holder til midt i Rudkøbing i gå-afstand til byens villakvarterer, bibliotek, detailbutikker, skov, havn og strand.

Børnehavens rammer er gode og kan tilpasses, afhængig af om børnene søger det store fællesskab, eller viser ønske og behov for at søge ud i mindre legefællesskaber.

Hverdagen i børnehaven er struktureret og genkendelig,

Gennem ugens aktiviteter er børnene i forskellige grupper med jævnaldrende og på tværs af alder. En gang om ugen er en gruppe afsted i nærområdet, for at udvide børnenes horisont, og udnytte de læringsmiljøer der ligger lige for.

Vi vil gerne kendes som et sted, hvor vi skaber plads til alle de forskelligheder børnene udviser.

Dagtilbuddets pædagogiske afsæt

Midtlangeland Dagtilbuds pædagogiske arbejde tager sit afsæt i, at alle børn har krav på en hverdag, hvor alle børn er en del af et betydningsfuldt fællesskab.

Der skal gives plads til forskellighed, udfordring og udvikling.

I hverdagen gives hvert barn mulighed for at udvikle kreative evner, selvstændighed, sociale kompetencer og motorik.

Vi arbejder i balancen mellem selvværd og selvtillid.

Vores opgave er derfor at skabe rammer for barnet, så medbestemmelse bliver mulig, leg og læring kan opstå og venskaber trives.

Op målet er, i samarbejde med forældrene, at skabe helhed for barnet, så udvikling kan finde sted.

Dagtilbuddets værdier

Midtlangeland Dagtilbuds overordnede værdigrundlag tager sit afsæt i, at alle børn har ret til deltagelse i inkluderende børnefællesskaber, med plads til forskellighed.

Det betyder, vi i hverdagen har fokus på inklusion og relationer, og på de rammer og kontekster, der betinger barnets trivsel.

Samtidig arbejdes der ud fra en anerkendende tilgang. Denne tilgang betinger relationerne til både børn, forældre og hinanden. Med en forankret viden om, at både børn og voksne, gør det så godt de kan.

Vi prioriterer, at barnet er medspiller i egen udviklingsproces. Det betyder, at medarbejderen har ansvar for at være opmærksom på hvor barnet er i sin udviklingsproces, for at kunne guide videre til næste udviklingstrin.

Vi er opmærksomme på, at tryghed, ro, tid til fordybelse, opmærksomhed og selvværd er basale elementer, og samtidig en væsentlig forudsætning for at læring kan finde sted.

For at støtte bedst op om barnets læring og udvikling, må vores hverdag bygge på bestemte måder at være sammen på.

Vi har valgt, at fællesskab, relation og anerkendelse, er gennemgående værdier i dagtilbuddet.

Værdier der er ledetråde i vores samvær med hinanden i hverdagen.

Det er vigtigt for os, at vi tilgodeser det enkelte barns behov og anerkender, at børn ikke er ens.

Derfor tilrettelægges der aktiviteter, hvor der er plads til forskellighed, og hvor alle børn oplever deltagelsesmuligheder i fællesskabet.

Det betyder, at der arbejdes ud fra det enkelte barns nærmeste udviklingszone.

2 DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

2.1 Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring, Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig. De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15)

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn, dannelse og børneperspektiver.

Det at være barn har værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes alene for at være til.

Børn har ret til at indgå i betydningsfulde fællesskaber, og den pædagogiske planlægning skal understøtte dette. Børns forskellighed retter opmærksomhed på, at alle ikke kan behandles ens, men derimod tilbydes noget forskelligt, afhængig af hver enkelts udviklingsniveau.

Børn skal opleve at have indflydelse på udformning af dagligdagen og de aktiviteter der tilbydes. Det pædagogiske personale har en opgave i at invitere barnet ind i denne planlægning.

Børns perspektiver og interesser indfanges igennem det de fortæller, og det de viser os.

I pædagogiske samlinger og i samtaler under måltidet spørges og lyttes. Dialogen skaber grobund for refleksioner, som ofte vil kræve uddybning.

Den daglige nære relation til barnet, giver gode muligheder for observationer af hvor barnet er i sin udvikling, og hvordan medarbejderne bedst kan understøtte både trivsel og læring.

Børns fortællinger om oplevelser understøttes ved, at medarbejderen viser interesse for fortællingen. Fortællingen understøttes ved at have dialog om emnet, ved at stille nysgerrige spørgsmål til det børnene fortæller.

Børnene medinddrages også i planlægningen af hvor ugens tur skal gå hen, og hvad der skal ske undervejs.

Ved inddragelse af børnenes egne idéer observeres bedre trivsel, ligesom børnene oplever sig som betydningsfulde.

Igennem aktivitetsplaner med skiftende aktivitetsformer, er der fokus på at opdele børnene ud fra alder, udviklingstrin og læringsforståelse. Vi har fokus på alle børn i aktiviteterne og i hverdagsrutinerne, og deler ofte børnene ud i mindre aktivitetsgrupper, for at øge udbyttet for den enkelte.

I den pædagogiske planlægning arbejdes med systematisk opfølgning ud fra en SMTTE-model, hvor der både fokuseres på børnenes deltagelsesmuligheder og på børnenes egne udsagn om udbyttet.

Evalueringen af aktiviteterne indgår som fast rutine på medarbejdermøder, som input til den faglige dialog.

Vi har til opgave at bringe børnenes perspektiver i spil i alle sammenhænge. I planlægningen af læringsmiljøer, aktiviteter og i hverdagsrutiner.

Børnenes perspektiver er med til at kvalificere det pædagogiske læringsmiljø, så det løbende kan tilpasses og understøtte alle børns læring.

Kendetegnende for Børnehaven Pyramiden, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

- Vi gør os umage med at se og lytte til børnene og gribe deres ideer
- Vi tilrettelægger pædagogikken så den understøtter den forskellighed børnene udviser
- Vi differentierer pædagogikken i forhold de enkelte børn
- Vi tror på den gode hensigt hos barnet, selvom barnets handling kan vise noget andet
- Vi voksne er nysgerrige på det børnene viser os, og understøtter det
- Vi har respekt for barnets valg af relationer
- Vi gør os umage med at styrke barnets selvværd og selvtillid, da det blandt andet kan føre til, at barnet føler sig vellidt
- Vi skal alle samarbejde – både børn og voksne
- Vi ser legen som barnets vigtigste virksomhed
- Vi understøtter legen ved at være stigeforlængere
- Vi stiller skarpt i hverdagen på at pirre børnenes nysgerrighed
- Vi har tillid til børnene
- Vi har fokus på hverdagsrutiner da de kan medvirke til at styrke selvhjupenhed
- Vi inddrager børnene i daglige rutiner og gøremål
- Vi er opmærksomme på, at eksemplets magt har betydning for udvikling og trivsel

Leg.

Legen har en værdi i sig selv, og er en gennemgående del af hverdagen i vores dagtilbud.

Leg er barnets vigtigste virksomhed, har mange forskellige udtryk og skifter udseende efterhånden som den udvikler sig.

De voksne har til opgave at understøtte legen på forskellig vis. Nogle gange har barnet behov for at blive støttet og guidet i legen, andre gange behov for ydre styring gennem rammesætning.

En af metoderne til at understøtte barnets leg og fantasi, er gennem de voksnes deltagelse og nærvær.

Læringsmiljøet skal give barnet mulighed for at fordybe sig i legene. Både fysiske lege, stille lege, fordybelses lege og rollelege.

Det er igennem legen, at relationer dyrkes og styrkes. De voksne har til opgave guide og understøtte de børn, som har svært ved at finde ind i legefællesskabet. Børnene skal gives redskaber til at byde ind i legen.

Lige så vigtigt er det, at et barn der afviser andre børn, skal gives redskaber og gives mulighed for at se værdien i andre børns deltagelse i legen.

Når de voksne selv er deltagende i legen, understøttes barnets rolle og position i legen.

Barnets legeudvikling understøttes bedst ved at den voksne går foran, ved siden af eller bagved barnet i legen, afhængig af barnets behov.

Vi observerer barnets leg for at undersøge om barnet udvikler sig i legerelationen, ligesom observationerne bidrager til refleksion over legen, og den læring legen indeholder.

Kendetegnende for Børnehaven Pyramiden, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

- Vi ved legen har værdi i sig selv og skaber udvikling hos barnet
- Vi har fokus på, at relationer skabes i legen
- Vi griber ikke altid ind i konflikter der opstår i legen, men guider i forhold til løsning
- Vi har udeleg og udemiljø i fokus, da her er mere plads til leg
- Vi er opmærksomme på, at de voksne definerer, hvad der er leg
- Vi observerer leg tager tid – leg fordrer fordybelse, og der skal være tid til leg
- Vi har erfaring for, at det at kede sig, kan pirre fantasien
- Vi skaber balance mellem voksenstyrede og børne-initierede lege
- Vi er opmærksomme på at fodre fantasien, da det er med til at fastholde legen
- Vi bidrager med struktur i legene, da struktur kan skabe nye muligheder

Læring.

Læring skal forstås bredt, og læring sker i en vekselvirkning mellem børneinitierede lege, voksenplanlagte aktiviteter og rutinesituationer.

Det er derfor i fokus, at der er læring og læringsprocesser igennem hele dagen, og i alle former for aktiviteter, leg og rutiner.

Læringsprocesserne skal være procesorienterede fremfor produktorienterede, og barnet skal gives mulighed for at udforske i læringsprocessen, ved selv at være aktiv og undersøgende.

Der er opmærksomhed omkring, at der også er læring i at begå fejl undervejs i processen.

Den systematiske tilgang gør, at vi ved hvad vi gør, når vi planlægger, hvorfor vi gør det, og hvad børnene skal tilegne sig – hvilket udbytte situationerne kan bidrage med.

Læring er en fortsat udviklingsproces. Alle børn er forskellige. Alle børn har forskellige måder at lære på. Og alle børn har forskellige tempi at lære i.

Det betyder, at læring ikke er en fast defineret størrelse, der kan lægges ned over et bestemt barn, eller en bestemt gruppe af børn, på et bestemt tidspunkt.

Læring sker i et kontinuerligt forløb, der inddrager det hele barn, i forhold til dets sanser, dets kompetencer og dets personlige udvikling.

Det betyder, at barnet kontinuerligt skal gives mulighed for at udvikle sine kompetencer. At barnet skal udvikle sin personlighed, sin motorik, sin nysgerrighed, sine kreative og selvstændige sider, samtidig med at sociale færdigheder trænes.

Læringsmiljøet skal give barnet mulighed for, alene og i samspil med andre børn – at kunne, at udtrykke, at opleve, at nyde, at yde, at forstå, at erfare.

Læringen i dagtilbuddet, sker derfor i en vekselvirkning mellem leg, barnets egne spontane oplevelser, rutiner og voksertilrettelagte aktiviteter.

Læringsprocessen sker i kommunikationen mellem voksen og barn.

I den daglige planlægning indarbejdes læreplanstemaerne i helhed gennem hele dagen. Der fokuseres altså ikke på et enkelt tema af gangen, når aktiviteter planlægges.

I perioder kan der være behov for, at der er særligt fokus på eksempelvis sprogtiltagelse. Temaet vil her fungere som overskrift i den pædagogiske planlægning, og altså have et skærpet fokus.

I planlægningen lægges der ydermere vægt på, at der skal være et deltagerperspektiv ud fra det enkelte barns deltagelsesmuligheder, ligesom aktiviteten skal understøtte børnefællesskabet.

Kendetegnende for Børnehaven Pyramiden, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

- Vi understøtter læring i alle hverdagens situationer, og gennem hele dagen
- Vi lader de store børn hjælpe de mindre
- Vi ved, at systematisk planlægning understøtter læring
- Vi har fokus på visualisering og konkretisering
- Vi øver turtagning ved at vente på hinanden
- Vi giver tid til at børnene lærer af deres konflikter
- Læring i alle situationer gennem hele dagen

Børnefællesskaber

Vores pædagogik tager afsæt i alle børns ret til deltagelse i inkluderende børnefællesskaber.

For at sikre, at alle børn har deltagelses muligheder i børnefællesskabet, har de voksne til opgave at tilpasse aktiviteter og læringsmiljøer løbende.

Der er fokus på, at læringsmiljøer understøtter børn i forskellig alder. Der arbejdes ud fra det enkelte barns nærmeste udviklingszone, og ud fra at børnene skal kunne mestre niveauer i børnelivet.

Jævnlig refleksion i medarbejdergruppen over egen praksis underbygger en praksis, der tilpasses børnenes forskellighed.

Børn er forskellige og har derfor også forskellige tilgange til deltagelse.

I den pædagogiske praksis skabes der rum for at børnene kan skabe relation og venskab på tværs af alder, kultur og køn.

Forældre har også her medansvar, og har til opgave, at bidrage til relations dannelsen og fællesskaberne i det omfang de har mulighed for at indbyde til legeaftaler, og medvirke til en anerkendende kommunikation derhjemme om alle andre familier i dagtilbuddet.

Kendetegnende for Børnehaven Pyramiden, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

- Vi understøtter ved deltagelse, så børn kan indgå i fællesskabet
- Vi ved, at refleksion, konstant justering og vedholdenhed, er afgørende for barnet
- Vi har erfaring for, at barnet kan føle sig som en del af fællesskabet uden at være deltagende

2.2 Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23)

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Det pædagogiske læringsmiljø har et særligt fokus, og skal danne en ramme, som giver mening for børnene og mulighed for fordybelse og udvikling.

I hverdagen præsenteres børnene for en vekselvirkning mellem planlagte aktiviteter, hverdagsrutiner og leg med og uden deltagelse af voksne.

Læringsmiljøernes placering er ofte afgørende for om leg opstår. Om læringsmiljøerne understøtter legen, bliver tydelig, når børnene udnytter dem.

Bruger børnene ikke vores læringsmiljøer i legen, reflekteres over læringsmiljøet i medarbejdergruppen, og læringsmiljøet tilpasses i forhold til hvad evalueringen viser os.

Den pædagogiske planlægning sker i medarbejdergruppen.

I de forskellige teams planlægges emner til daglige aktiviteter, hvilke læringsmål vi ønsker af aktiviteten, hvordan temaet understøtter barnets læring i en legende tilgang, hvordan vi får bragt et børneperspektiv ind i aktiviteten. Alt sammen med blik for læreplanstemaerne, så planlægningen understøtter børnenes deltagelsesmuligheder i børnefællesskabet.

Det forventes at medarbejderne arbejder systematisk med planlægningen.

Hverdagsrutiner indeholder et stort lærings- og fællesskabspotentiale, og et udtryk for den læring der ligger lige for fødderne af os.

Det er de enkle situationer, som eksempelvis af- og påklædning i garderoben og forberedelse til måltidet, som danner ramme om læringsmiljøet.

Det er her hvor barnet og den voksne er sammen om noget, og hvor den voksne både giver tid og plads til samtale.

Hverdagsrutinerne medvirker ved at skabe læringsmiljøer. Læringsmiljøer som giver mening for børnene idet de tager afsæt i den situation man er i. Derfor sætter vi fokus på at læringsmålene i hverdagsrutinerne er i harmoni med, hvad børnene er i gang med at lære.

Nærværende voksne er afgørende for barnets udbytte, og for pædagogisk tilbud af høj kvalitet.

Vores læringsmiljø skal favne bredt og tage afsæt i børnenes interesser og lege. I legene opstår lærings- og

udviklingsmuligheder, som er med til at understøtte det enkelte barns deltagelsesmuligheder i børnefællesskabet. De voksne understøtter legen og deltager på forskellig vis ved at tilpasse læringsmiljøet i forhold til børnenes interesser, så læringsmiljøet bidrager til legen med nyt stof.

Kendetegnende for Børnehaven Pyramiden, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

- Vi undrer os og stiller åbne spørgsmål til hinanden for at sikre udvikling i læringsmiljøet
- Vi har en bevidsthed om, hvad børnene skal kunne tilegne sig
- Vi indretter uderummet, ligesom vi indretter inde rummet med muligheder for tilpasning
- Vi har fornemmelse og syn for at gribe det der ligger lige for, og det som vi ser hos børnene, når vi indretter læringsmiljøet
- Vi prioriterer, at indretningen skal være fleksibel, så den let kan tilpasses
- Vi øver os på at inddrage barneperspektivet i læringsmiljøets indretning
- Vi er bevidste om, at de voksnes indstilling og åbenhed er afgørende for et udviklende læringsmiljø
- Vi er bevidste om vigtigheden af at bringe børnehaven ud i verden, og verden ind i børnehaven, som en del af børnenes dannelse

2.3 Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25)

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Dagtilbuddet har ansvar for et velfungerende og konstruktivt samarbejde med barnets primære omsorgspersoner – forældrene.

Samarbejdet centrerer sig om både barnets og børnegruppens trivsel og læring, på tværs af hjem og dagtilbud. Overbevisning en er, at forældresamarbejdet, og forældrenes italesættelse af inkluderende læringsmiljøer og børnefællesskaber overfor deres eget barn, er af afgørende betydning, hvis det skal lykkes med at sikre barnets mulighed for deltagelse i fællesskabet.

I hverdagen understøttes det ligeværdige forældresamarbejde af en anerkendende dialog og erfaringsudveksling om barnets og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Her er fokus på at udarbejde pædagogisk dokumentation, hvor aktiviteter og læringsmål beskrives. Dette fremvises via nyhedsbrev, aktivitetskalender, på info tavler eller via fotos med en tekst om aktiviteten og læringsmålene.

Forældre tilbydes jævnlige samtaler om deres barn. Både i forbindelse med indskrivning og opstart, undervejs gennem barnets tid i afdelingen, samt i forbindelse med overgangen til det næste tilbud. Samtalerne understøttes digitalt af værktøjerne sprogscreening, dialogprofil, og overgangsbeskrivelse i Hjernen og Hjertet. Samtalerne kan sættes i værk både på forældrenes og dagtilbuddets opfordring.

Desuden skabes rum for forældrenes deltagelse, hvor forældre og medarbejdere får

- øje for hinanden
- mulighed for at snakke mere med hinanden, end om hinanden
- mulighed for at bidrage til det fælles samarbejde om barnet og de børnefællesskaber det indgår i
- mulighed for sammen at reflektere og analysere barnets udfordringer

Åbenhed, lydhørhed og tillid bliver her centralt. Og i en anerkendende tilgang, må fokus for samarbejdet blive barnets styrker og kompetencer, fremfor fejlfinding.

Der afholdes årligt forældremøde, samt kvartalsvise møder i afdelingernes lokale Forældreråd. Her fokussættes børnenes hverdag, og forældrene får her indblik i hvilke læringsmiljøer der arbejdes med, og hvilke læringsmål der er i fokus i læringsmiljøet.

I konteksten ”Åben dagtilbud” drøfter Forældreråd og -bestyrelse om, og hvordan, forældrenes kompetencer kan bringes i spil i dagtilbuddet.

Med baggrund i den feedback vi modtager fra forældregruppen, er det vores oplevelse, at forældrene generelt set har tillid til os, tør give deres mening til kende, og oplever samarbejdet som konstruktivt og fremadrettet. At forældrene efterspørger guidning og vejledning i forhold til forskellige problemstillinger, er med til at underbygge denne antagelse.

Kendetegnende for Børnehaven Pyramiden, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

- Vi italesætter allerede ved indskrivningsmødet med forældrene gensidige forventninger om åbenhed og dialog omkring barnets trivsel og udvikling
 - Vi tilbyder samtaler efter behov, gennem hele barnets børnehavetid, for at sikre det gode samarbejde
 - Vi er opmærksomme på de daglige overgange mellem hjem og børnehave
 - Gennem infobreve og forældremøder italesættes pædagogisk opmærksomhed
 - Vi bringer pædagogikken på dagsorden i forældrerådet, med henblik på at sikre ejerskab om gruppedeling, fokus, struktur med mere
 - Vi italesætter forskellighed, og hvad det betyder for den pædagogik der rammesætter dagen
 - Vi hjælper med at facilitere legeaftaler mellem børn
 - Vi byder på morgenkaffe og prioriterer og arrangerer jævnligt forældre kaffe om eftermiddagen
 - Vi opfordrer til og sætter pris på forældredeltagelse i hverdagen og ved forskellige arrangementer
- Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse

2.4 Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26)

Howdan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Det pædagogiske læringsmiljø, der tilbydes børn i udsatte positioner, adskiller sig ikke fra det alle børn tilbydes. Nemlig alle børns ret til deltagelse i inkluderende børnefællesskaber.

Den pædagogiske tilgang tager sit afsæt i inklusion og en anerkendende tilgang, med fokus på børneperspektiv og børnefællesskab.

Barnet i en udsat position har oftere brug for vedholdende guidning, forudsigelighed og et differentieret læringsmiljø for at understøtte barnets udviklingspotentiale.

I arbejdet med børn i udsatte positioner

- sættes tidligt ind, hvis der er ubalance i barnets trivsel eller udvikling
- tager pædagogikken afsæt i barnets nærmeste udviklingszone,
- arbejdes der efter behov i mindre børnegrupper
- inddrages forældrene i alle processer omkring barnet
- er justering af læringsmiljøet afgørende for det enkelte barns trivsel og udviklingsmuligheder og for børnegruppen som helhed
- understøtter jævnlig refleksion over egen praksis, en tilpasning af læringsmiljøet, så det tilgodeser barnet.
- arbejdes der efter handleplaner, der løbende aktualiseres og tilpasses

Der er etableret formaliserede tværfaglige fora i og omkring dagtilbuddet. Her gives mulighed for sparring hos andre fagprofessionelle omkring de rammer og den pædagogik barnet tilbydes. Forældrene er altid inddraget i disse processer.

Kendetegnende for Børnehaven Pyramiden, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

- Vi tilpasser strukturen til barnet – ikke omvendt
- Vi møder børnene forskelligt og giver fornøden tid og understøtter derved barnets udviklingsbetingelser
- Vi er opmærksomme på forskellig slags udsathed
- Vi har syn for barnets ressourcer, frem for dets mangler
- Vi kompenserer med madpakke, tøjvask, aflusning for at undgå at barnet udstilles
- Vi understøtter, så barnet i en udsat position kan indgå i fællesskabet
- Vi har erfaring for, at barnet kan føle sig som en del af fællesskabet uden at være deltagende
- Vi ved, at refleksion, konstant justering og vedholdenhed, er afgørende for barnet
- Vi arbejder aktivt og systematisk på baggrund af handleplaner

2.5 Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27).

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Langeland Kommune starter børnene i forårs-SFO 1. april. De fleste børn starter børnehaveklassen på Ørstedskolen. Færre på fri- eller privatskole.

På det overordnede plan er det dagtilbuddets opgave at skabe en rød tråd i de mange overgange i førskolebarnets liv. Fra hjem til dagpleje, til børnehave og til skole, samt de tilbagevendende daglige overgange både morgen og eftermiddag.

På samme måde er det børnehavens opgave at tilrettelægge et læringsmiljø for de ældste børn, så de oplever der er sammenhæng mellem børnehave og indskoling. Det bliver afgørende for hvordan barnet oplever starten i børnehaveklassen.

Nyeste forskning viser, at der er fordele ved at have fokus på kontinuitetsprocesser i stedet for overgange og overgangspædagogik.

Forskningen viser, at når barnet skal fra børnehave til skole, er det bedre at have fokus på kontinuitet, så nogle af de ting, barnet har beskæftiget sig med i børnehaven, også går igen i skolen.

Overgangspædagogikken skal altså ikke have fokus på førskole-aktiviteter, men derimod genkendelighed for børnene, så kendte aktiviteter og lege kan føres videre.

Der er på forskellig vis indarbejdet en systematisk struktur, som sikrer, at viden om barnets trivsel og udvikling afdækkes allerede i maj måned, året før planlagt skolestart. (Her afdækkes barnets udviklingsniveau ligesom barnets skoleparathed vurderes). Eventuelle udfordringer drøftes med barnets forældre, og der lægges fælles handlingsmål.

Fra august er de største børn samlet 3 gange om ugen omkring planlagte og strukturerede aktiviteter. Aktiviteterne tager afsæt i årshjulets læreplanstemaer.

Der planlægges en blanding af indedage, udedage, hjemmedage og turdage.

Det pædagogiske læringsmiljø har fokus på relationsdannelse, nysgerrighed, robusthed og selvhjulpethed. Ligesom fokus på turtagning og udsættelse af egne behov, samt det at være en god kammerat, er centralt.

Forberedelse, information og forventningsafstemning er vigtige ingredienser i at understøtte den gode overgang og start på det nye og uprøvede.

For at understøtte kendskabet til det børnene kommer fra, til det de kommer til, besøger forårs-SFO'ens medarbejdere børnehaven og de ældste børn besøger skolen.

Forældrene inddrages på forskellig vis i overgangsprocesserne, med henblik på at ruste børnene bedst muligt, i forhold

til det forestående skift.

Kendetegnende for Børnehaven Pyramiden, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

- Vi inviterer forældrene til forberedende møder om skolestart
- Vi holder møder med forældre, for at sikre at relevant viden følger barnet i skolen
- Forud for start i forårs-SFO, mødes børnene på tværs af afdelingerne til fælles aktivitet og forberedelse til nye gruppetilhørsforhold
- Vi prioriterer faglige møder med forårs-SFO'ens medarbejdere, hvor relevant viden om barnet deles

3 ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

3.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

"Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

Inddragelse af lokalsamfundet og forældrebestyrelsen

Inddragelse af lokalsamfundet

I konteksten Åben Dagtilbud arbejdes der med at opsøge lokale aktivitetstilbud, og der arbejdes på forskellig vis hermed i afdelingerne, afhængig af om tilbuddene skal målrettes det 1-årige eller 5-årige barn.

I hverdagen samarbejdes om den pædagogiske læreplan på et praktisk plan.

Det kan eksempelvis give sig til udtryk i, at en gruppe børn besøger en forældres arbejdsplads, eller en forælder deltager i planlagte aktiviteter med eget input.

Vores erfaringer er foreløbig begrænsede.

I afdelingerne er der en on going proces i at afsøge, hvordan vi kan inddrage lokale samarbejdspartnere i hverdagen, og skabe kontakt hertil.

Mulighederne spænder vidt, fra besøg på bibliotek, bondegård, havn, maskinstation, langlandsfortet, lokal kirke og Tickon, samt besøg af politi eller lokale brandmænd.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

Dagtilbudsloven foreskriver, at forældrebestyrelsen inddrages i alle faser af arbejdet med læreplanen. Under udarbejdelsen, under evalueringsfasen og i den løbende opfølgning.

På baggrund af personalets oplæg til læreplanen, medvirker forældrebestyrelsen ved at diskutere værdier og principper for børnehavens virke.

Ligeledes orienteres og inddrages forældrebestyrelsen i processen med læreplanen, og i hvilke tiltag der arbejdes med i hverdagen, for at løfte kvalitet i dagtilbuddet.

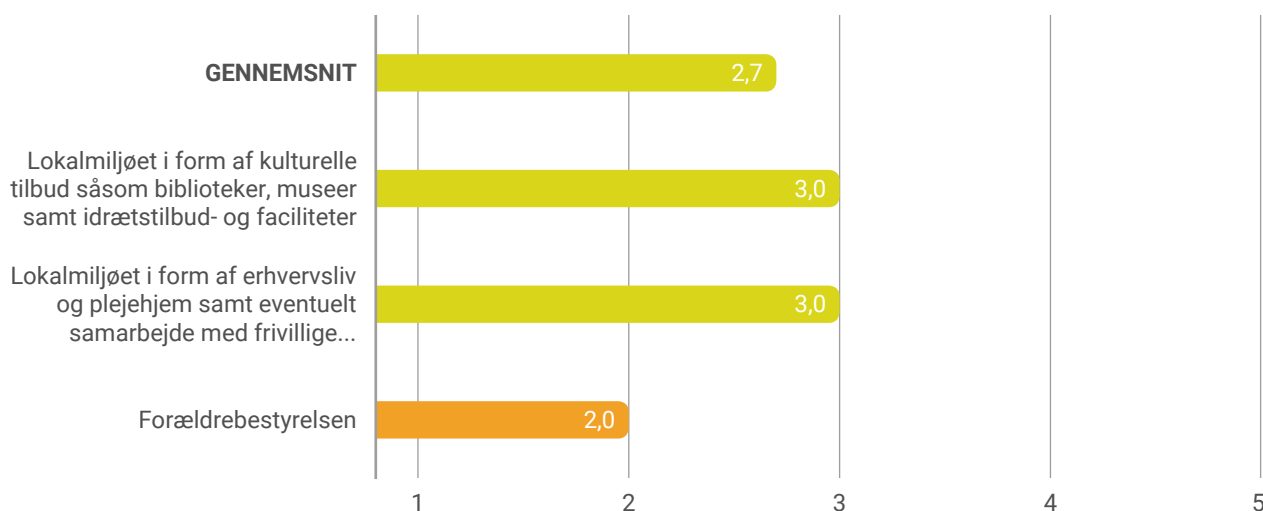
Desuden fremlægges læreplanen til drøftelse for forældrebestyrelsen.

3.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehaven Pyramiden's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad formår vi at inddrage følgende i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børnene?

3.1.1.1 Børnehaven Pyramiden's vurdering

3.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30).

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

I dagtilbuddet skal børnene tilbydes et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, læring, udvikling og dannelse. Et miljø der understøtter barnets sundhed.

Der er krav til, at alle dagtilbud arbejder med børnemiljøet, og integrerer arbejdet i de pædagogiske læreplaner. Det betyder, at dagtilbuddet skal arbejde relevant med børnemiljøet, som en del af det pædagogiske arbejde. Og således indtænke og vurdere børnemiljøet i relation til pædagogiske mål, metoder og aktiviteter.

Det fysiske, psykiske og æstetiske miljø skal vurderes i et børneperspektiv, hvilket naturligt sker ved at inddrage børnene, og være nysgerrige på deres oplevelse af børnemiljøet.

Det er ikke idealt og ligetil at opdele børnemiljøet stringent, idet de tre forskellige elementer på mange måder er integreret i hinanden. Men alligevel skal der her gøres et forsøg.

Det fysiske børnemiljø

Lokalerne indrettes så de er indbydende. Vi forholder os løbende til hvordan indretningen understøtter børnegruppens behov.

Det er et bevidst tilvalg, at væggene hovedsagelig er malet hvide, og at lade farver og former træde frem gennem møbler, legetøj, materialer samt løbende udstillinger med samtaleplakater, børnenes produktioner, plancher og fotos. Hen over dagen skabes legezoner både inde og på legepladsen, ved eksempelvis at sætte materialer frem i værkstedet, så det bliver tydeligt for børnene, hvad de kan lege med og hvor.

Det psykiske børnemiljø

I hverdagen tilrettelægges børnemiljøet så det understøtter barnets basale trivsel. Vigtige ingredienser til at skabe god trivsel er gennem anerkendende omgangstone og god kommunikation.

Den voksne har opmærksomheden rettet på, at barnet og vi selv bruger et sprog, der fremmer fællesskabet og giver plads til alle børn. Ligesom de voksne på alle måder øver sig i at være det gode eksempel.

I praksis arbejdes der med børnemiljøet i primærgrupperne. Her er børnegruppen forholdsvis lille, og det vægtes, at alle børn kommer til orde hver dag, at alle børn lytter til hinanden når der fortælles, ligesom følelser italesættes, når nogen driller eller bliver drillet

Det æstetiske børnemiljø

Omgivelserne påvirker børnene i dagligdagen. Børnene skal opleve dagtilbuddet som et rart sted at være, og kunne inspirere børnene, så de får lyst til at udfolde sig. Et motiverende æstetisk miljø giver børnene positive og udfordrende sanseoplevelser.

Ved at afskærme læringsmiljøerne fra hinanden, så de forstyrrer hinanden mindst muligt, kan der skabes rum for at fremme nogle børns lyst til at bevæge og udfolde sig, samtidig med at andre børn fordyber sig og gives mulighed for stille lege.

Kendetegnende for Børnehaven Pyramiden, på baggrund af refleksion i medarbejdergruppen:

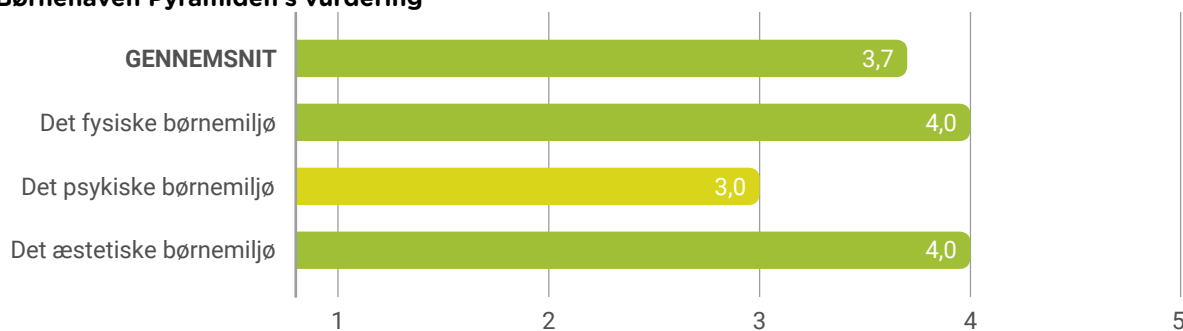
- I indretningen prøver vi på at skabe små platforme, legeområder mm.
- Vi tænker nderummet med, så der er plads til vilde lege, stille lege osv.
- Vi har opmærksomheden rettet imod gruppe inddelinger og legefællesskaber
- Gulv, væge og lofter bruges til udskiftelige billeder og fysiske ting, primært til at sprogstimulere, og fodre fantasien.
- Vi bruger børnehaven, både ude og inde, så der er plads til stille aktiviteter, støjende aktiviteter
- Vi danner grupper der på skift går ud af huset for at frigive plads og rum for andre grupper der kan lave bedre plads inde
- Vi prioriterer refleksion højt, og forsøger at have en kultur i børnehaven, hvor der er plads til at undre sig, og til at stille undrende spørgsmål til hinanden
- Vi afløser hinanden i konflikter med børnene, for at undgå skæld ud, og for at sikre at barnet mødes anerkendende og løsningsorienteret

3.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehaven Pyramiden's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkedes det os at skabe et sundt og udviklende børnemiljø indenfor disse tre områder (med inddragelse af børneperspektivet)?

3.2.1.1 Børnehaven Pyramiden's vurdering

4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

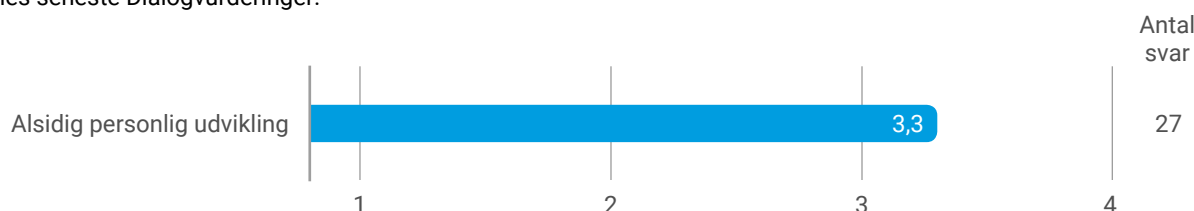
4.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, trykthed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes alsidige personlige udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

MÅL:

- At barnet viser omsorg, er lyttende og anerkendende
- At barnet udviser empati og følelser
- At barnet gives plads til at udfolde sin personlighed, og glædes ved oplevelsen af at være selvhjulpne

MÅLSÆTNING OG TEGN:

Barnet på vej mod 4 år

At have indlevelse i andre:

- trøster selv eller henter en voksen, der kan trøste
- respektere andres ønsker og behov
- viser forståelse og omsorg over for andre

At handle selvstændigt:

- deltager aktivt i samspil med andre
- kommer med forslag til egen rolle i leg og aktiviteter
- forsøger at blive lyttet til og forstået

At være psykisk robust:

- lytter til andres forslag i fx leg og forsøger at håndtere konflikter
- er åben for nye udfordringer
- kan håndtere afslag fra andre børn

Barnet på vej mod skole

At have indlevelse i andre:

- udtaler og viser forståelse for andres adfærd og meninger
- kan udsætte egne behov og tilbyder andre sin hjælp
- opfordrer og inviterer andre til at være med i det sociale fællesskab

At tage vare på egen personlig integritet:

- fortæller, hvad det vil være med til og ikke med til
- kræver sin ret til at beskæftige sig med det, som det selv har valgt
- argumenterer for at blive lyttet til og forstået

At være psykisk robust:

- Viser mod ved at tage nye initiativer og forsøger sig med at indgå i ukendte relationer og aktiviteter
- Giver udtryk for sine følelser og meninger, forsvaret og står ved dem
- Håndterer andre børns udfordringer og afvisninger

TILTAG

- Personalet er omsorgsfuldt, lyttende og anerkendende overfor børnene, og er derved gode forbilleder
- Vi spejler børnene ved at sætte ord på deres oplevelser og følelser. De bliver derved set og anerkendt og bliver selv bevidst om deres følelser og reaktionsmåder
- Vi giver plads til forskellighed både blandt børn og voksne
- Vi italesætter at det er okay at have forskellige holdninger og meninger, men at alle skal respektere hinanden
- Vi opfordrer og hjælper børnene til at være selvhjulpne, og at være deltagende i dagligdagens praktiske gøremål

4.2 Social udvikling

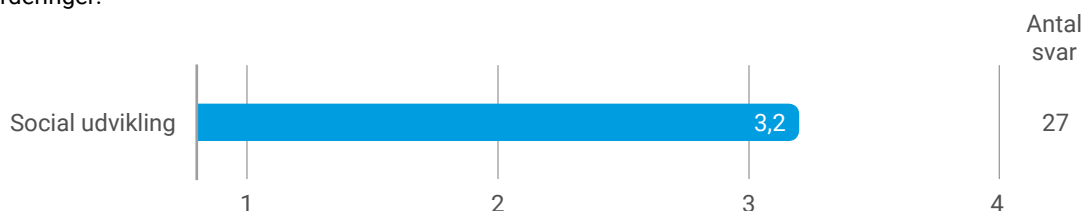
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes sociale udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

MÅL:

- At barnet kan indgå i fællesskaber, og oplever at have en ven
- At barnet er rummeligt
- At barnet aktivt deltager i, at løse egne konflikter

MÅLSÆTNING OG TEGN:

Barnet på vej mod 4 år

At indgå tætte relationer til andre

- har en eller flere venner
- er opmærksom på andre børns humør og følelser
- opsøger leg og aktiviteter sammen med andre børn

At indgå i samspil med andre

- er opmærksom på og viser hensyn til andre børn
- deler materialer og legetøj med andre børn
- håndterer konflikter gennem dialog

At kommunikere og forstå følelser

- har forståelse for andres behov og grænser
- fortæller, hvad det vil være med til og ikke være med til
- giver udtryk for egne følelser

Barnet på vej mod skole

At etablere og fastholde venskaber

- tager kontakt til andre børn og opfordrer til at lege, snakke og være sammen
- fortæller noget positivt om andre børn og bruger begrebet 'ven'
- hjælper, er loyal, trøster og genetablerer venskaber

At indgå i samspil med andre

- snakker med andre om sine tanker og følelser
- lytter, fortæller, svarer, spørger og deltager i samtaler
- udtrykker tolerance og accept over for andre

At handle i sociale fællesskaber

- samarbejder, søger fælles løsninger og kompromisser
- fortæller om, at aftaler, regler i lege og spil skal overholdes og gør det selv
- forhindrer at andre udelukkes fra fællesskabet

TILTAG

- Vi hjælper børnene med at løse konflikter, og være anerkendende overfor hinanden
- Vi holder samling hver dag – hvor vi øver turtagning – hensyntagen – og selv at være i centrum
- Vi hjælper børnene til venskaber. Og for at styrke disse opfordrer vi forældrene til at tage legekammerater med hjem
- Vi har en kultur hvor børnene opfordres til at hjælpe hinanden og gøre noget for andre, ved eksempelvis hver dag at dække bord eller ved at deltage i madlavningen, og lave mad til alle andre på maddage

4.3 Kommunikation og sprog

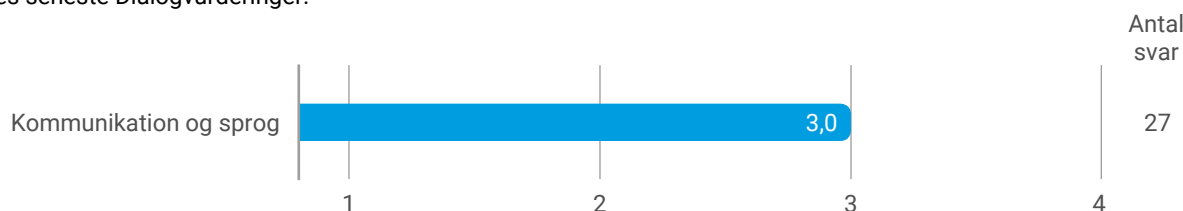
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kommunikation og sprog hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

MÅL:

- At barnet udvikler optimale sproglige kompetencer
- At barnet udvikler et nuanceret sprog
- At barnet er opmærksomt på sprogets betydning i kommunikationen med andre børn

MÅLSÆTNING OG TEGN:

Barnet på vej mod 4 år

At bruge og forstå sproget:

- bruger sproget til at skabe kontakt, få hjælp og konfliktløse
- kan svare detaljeret på spørgsmål med en længere forklaring
- synger spontant kendte eller selvdigtede sange

At kommunikere med sin omverden:

- kan anvende sproget som primær kontakt til andre børn og voksne
- kan modtage og forstå en besked
- kan digte videre på en historie og fortælle med

At forstå sprogets regler og vise interesse for skriftsprog:

- viser interesse for bogstaver og tal
- kan føre en samtale med en indledning og afslutning, og kan holde gang i en samtale
- begynder at lege med ordrim, eksempelvis hus-mus, hat-kat

Barnet på vej mod skole

At forstå og bruge sproget situations-uafhængigt:

- svarer meningsfuldt på spørgsmål om 'hvordan', 'hvorfor', 'hvem' og 'hvad'
- genfortæller en hændelse og fortæller om noget, som kan eller skal finde sted
- siger lange komplekse sætninger med 'fordi' og 'som'

At kommunikere med sin omverden:

- fortæller sine oplevelser sammenhængende
- håndterer problemer og konflikter ved hjælp af sproget
- snakker om og kan benytte forskellige teknologier

At eksperimentere med skriftsproget:

- benytter ord, tal og bogstaver i leg
- tolker, hvad logoer og skilte symboliserer
- genkender de fleste bogstaver og skriver enkelte ord

TILTAG

- Vi sprogvurderer alle børn når de er mellem 2,10 og 3,4 år
- Vi sætter ord på hvad vi gør i dagligdagen
- Vi samarbejder med talepædagogen i PPR
- Vi giver børnene taletid ved samlinger, vi er opmærksomme på vigtigheden af dialoger mellem barn og voksen
- Vi synger sange og laver rim og remser. Fortæller og læser historier
- Vi opfordrer børnene til at forklare hvad en leg går ud på, når et andet barn ønsker at deltage
- Vi støtter børnene i at løse konflikter verbalt
- Vi spiller spil, og sætter ord på handlinger
- Vi får børnene til at fortælle om oplevelser de har haft
- De kommende skolebørn gøres opmærksom på skriftsproget ved at skrive deres navn, samt korte ord som mor og far
- Vi har en aktivitet vi kalder "Ugens ord" hvor vi visualiserer 4-5 ord, taler om ordene, får dem brugt i mange forskellige sammenhænge i løbet af ugen
- Vi visualiserer ord og inviterer til samtaler, ved at klistre billeder på gulvene, hænge ting op i lamperne og meget andet. På denne måde opfordrer vi forældrene til sammen med børnene, at snakke om billeder og ting.

4.4 Krop, sanser og bevægelse

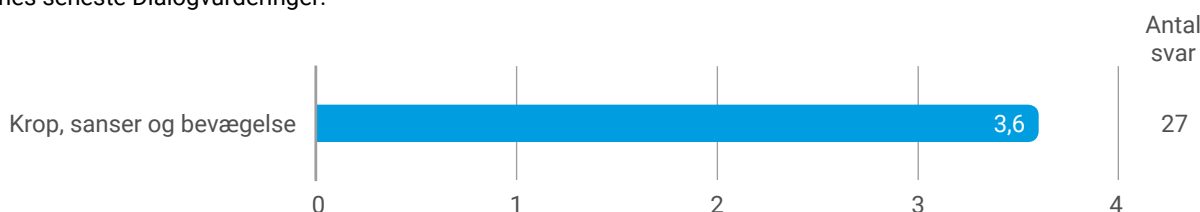
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes krop, sanser og bevægelse hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

MÅL

- At barnet har kropsbevidsthed
- At barnet er bevidst om vigtigheden af kost og motion

MÅLSÆTNING OG TEGN

Barnet på vej mod 4 år

At være selvhjulpnen i hverdagen:

- klarer toiletbesøg med hjælp
- vasker hænder alene efter toiletbesøg, inden spising osv.
- kan udføre små opgaver på egen hånd

At være kropsbevidst:

- bruger kroppen sikkert i forskellige forhindringer og terræn
- afstemmer kropssproget til situationen ved glæde, frygt, vrede, smerte og ked-af-det-hed
- udfordrer sin egen kropslige formåen fx løber hurtigere, klatre højere op

At mestre grundbevægelser

- kan gå ned af en trappe og skifte fod ved hvert trin
- kan hinke på et ben
- kan kaste en stor bold retningsbestemt og gribe den ud fra kroppen

Barnet på vej mod skole

At være selvhjulpen i hverdagen

- klarer af-og påklædning samt toiletbesøg
- tager passende tøj på i forhold til årstiden og vejret
- hjælper til med praktiske gøremål

At være kropsbevidst

- handler kropsligt i overensstemmelse med sproglige udfordringer
- beskriver de kropslige fornemmelser af glæde, frygt, vrede, smerte og ked-af-det-hed
- fortæller om og beskriver sin krop og alle sine sanser

At mestre koordinering af grundbevægelserne

- mestrer to eller flere forskellige bevægelser samtidigt
- veksler mellem at være i kropslig ro og i bevægelse
- udholder og overvinder længerevarende fysiske udfordringer

TILTAG

- Vi hjælper børnene til at blive selvhjulpne på alle områder og specifikt i forhold til af- og påklædning og renlighed
- Vi har tema om kroppen, hvor vi tegner, synger og laver andre aktiviteter
- Vi snakker om hvad vi spiser. Hvad der er i madpakken, ligesom vi har maddage, hvor vi har fokus på det sunde
- Vi tilkøber rytmisk undervisning en gang om ugen
- Børnehaven er indrettet med et puderum, hvor der er god mulighed for forskellige former for bevægelse
- Hver dag har vi samling, hvor der ofte indgår bevægelse
- Legepladsen giver mulighed for bevægelse og udfordrer kunnen i træer, i klatrestativ, på cykel m.m.
- Vi er på ture hvor motorikken blandt andet udfordres ved at færdes i forskelligt terræn
- I hverdagens aktiviteter øves færdigheder som at holde rigtigt på blyant, klippe og lave perleplader

4.5 Natur, udeliv og science

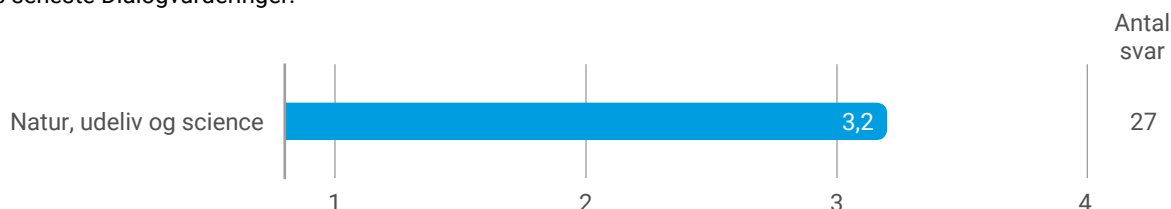
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes natur, udeliv og science hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

MÅL:

- At barnet har forståelse for naturen, og for naturvidenskabelige emner som, vand, ild, jord, mængder og mål
- At barnet kender årstiderne, og udnytter mulighederne i årstidernes skiften
- At barnet forundres og udforsker naturen

MÅLSÆTNING OG TEGN

Barnet på vej mod 4 år

At vise lyst og interesse for oplevelser i naturen

- færdes trygt i naturen
- bruger bevidst materialer fra naturen i sin le
- bruger legen til at gå på opdagelse og lære naturen og dens forhold at kende

At have kendskab til dyr og planter livsbetingelser

- undersøger insekter og dyrs færden under jord, blade og sten
- kender almindelige dyr og planter og ved hvor de bo

- kender årstiderne og døgnets skiften

At være nysgerrig over for og forstå naturen og dens fænomener

- kender ugedage og årstider
- kender til og kan have dialog om vind, temperatur og nedbør
- undersøger, hvordan dyrene, fx myrer færdes i naturen og kan studere dem over længere tid

Barnet på vej mod skole

At eksperimentere med naturens materialer

- afprøver og udvider sine grænser
- afprøver, hvad naturens materialer kan anvendes og holde til
- omtaler og benytter kategorier som vægt, form, længde og antal, når barnet undersøger og reflekterer over naturens materialer

At have indsigt i dyrs og planters livsbetingelser

- undersøger og spørger til dyrs og planters livsbetingelser
- fortæller om dyrs levesteder og levemåde
- fortæller om tegn på døgnets og årstidernes skiften

At efterleve adfærdsreglerne i naturen

- rydder op, fjerner affald og passer på dyrs og planters liv og betingelser
- spørger til, hvad der er spiseligt, giftigt, sundt, usundt, i orden og ikke i orden
- tilpasser sin adfærd efter følgende regler og normer

TILTAG

- Vi er på ture ud af huset og er på legepladsen hver dag
- Vi deltager i affaldsindsamling, hvor vi snakker om hvordan vi skal passe på naturen
- Vi har frugttræer i børnehaven. Med udgangspunkt i dem oplever vi årstiderne
- Vi inddrager naturen i forbindelse med årstidens traditioner. Sår karse til påske, samler materialer til juledekorationer
- Vi snakker om og leder efter diverse smådyr og ser på dem i forstørrelsesglas
- Vi udnytter mulighederne i årstidernes skift. Om sommeren leges med vand og om vinteren kælkes

4.6 Kultur, æstetik og fællesskab

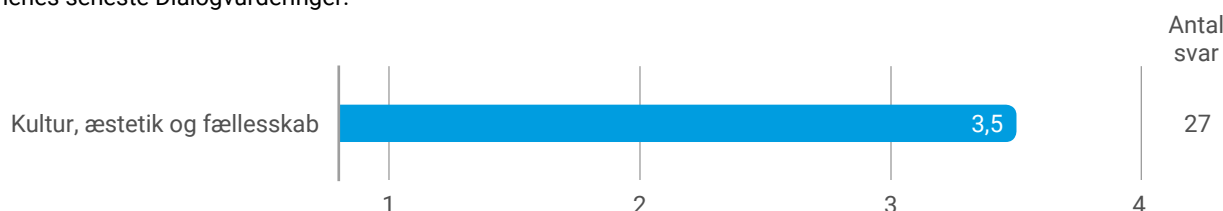
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kultur, æstetik og fællesskab hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

MÅL

- At barnet har kendskab til børnehavens forskellige traditioner
- At barnet har kendskab til demokrati, har kendskab til andre kulturer og er åben for forskellighed
- At barnet rimer, remser, synger, danser og klæder sig ud

MÅLSÆTNING OG TEGN

Barnet på vej mod 4 år

At være kreativ

- opbygger rolle- og fantasilege sammen med flere børn
- deltager i kreative aktiviteter og større projekter over længere tid
- har kendskab til forskellige udtryksformer som dans, sang, teater og udstillinger

At forstå egen kultur og være opmærksom på andres kultur

- genkender traditioner og tilbagevendende begivenheder fx fastelavn, sommerfest osv.
- undersøger og vil gerne forstå det, der er anderledes
- barnet har kendskab til sit eget navn/efternavn, alder, familie, bopæl

At være aktiv medskaber af kulturelle fællesskaber

- kan genfortælle et eventyr eller en fortælling i legen
- eksperimenterer med fantasisprog og skøre sang
- forstår og bidrager til dagtilbuddets hverdagsaktiviteter

Barnet på vej mod skole**At være kreativ**

- deltager og skaber rolle- og regellege med forskellige temaer og udtryksformer
- fortæller om følelser og ideer, som udløses i mødet med forskellige kulturelle udtryk
- former i ler, tegner, fortæller historier, synger, danser, klæder sig ud og kombinerer nogle af disse

At forstå egen og andres kulturer

- leger rolle- og andre børnelege
- fortæller om forskellige kulturer og traditioner
- begrundet sin interesse i at deltage i kulturelle aktiviteter

At forstå etiske og moralske emner og dilemmaer

- begrundet med ord og viser med adfærd en optagethed af etiske dilemmaer
- spørger og reflekterer over livet og døden
- i tale og leg forholder sig til og skelner mellem godt og ondt, mellem rigtigt og forkert og mellem sandhed og løgn

TILTAG

- Vi prioriterer årstidens traditioner, eksempelvis jul, fastelavn, påske
- Afskedsceremoni for de store børn med diplomoverrækkelse og fællesspisning
- Høstfest med sociale lege og fællesspisning
- Vi taler med børnene om hvad der skal ske før arrangementerne, og igen når de er gennemført
- Børnene skaber deres egen kultur, hvor de udtrykker sig gennem leg, spil og andet kreativt
- Vi deltager når vi inviteres til skoleteater, eller når der udbydes teaterforestillinger i nærmiljøet
- Vi går i biografen 4 gange om året. Film Fyn har et rigtig godt gratis tilbud, som vi benytter os af

5 EVALUERINGSKULTUR

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø. Hermed forstås, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvad siger loven?

- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.
- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Dagtilbudslovens § 9, stk. 2 og 3.

5.1 Evalueringskultur

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø? Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores arbejde?
det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Der er fokus på etablering af en evalueringskultur i dagtilbuddet. Kravet til evalueringskulturen er, at medarbejderne, løbende skal kunne forholde sig reflektivt til de etablerede læringsmiljøer. Det er en udfordring og påkalder medarbejdernes løbende opmærksomhed.

Den pædagogiske planlægning er nødvendig af hensyn til børnenes udbytte. Lige så nødvendigt er det, at medarbejderne har et vedvarende reflektivt fokus for at sikre barnets udbytte.

Derfor planlægges, undersøges og evalueres vores læringsmiljøer ud fra:

- Om de giver mening for børnene og om de bruger læringsmiljøet.
- Om de læringsmål vi opstiller, giver den ønskede læring og udvikling hos børnene.
- Observation af børnenes deltagelse

Dagtilbuddet har udarbejdet en systematik omkring evalueringen af læringsmiljøerne og børnenes udbytte. Systematikken tager afsæt i en reflektiv tilgang, som understøttes af et skema, hvor forskellige perspektiver inddrages. I dagtilbuddets perspektiv defineres systematik som en organiseret, metodisk fremgangsmåde, hvor refleksion og evaluering sker ud fra de samme perspektiverende og positionerende tankegange.

Målet for den evaluerende pædagogiske praksis er sammenhæng. Der skal være sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes udbytte, med afsæt i trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det er væsentligt, at evalueringen har fokus på medinddragelse, fremfor på den konkrete aktivitet.

Læringsmiljøet skal give mulighed for medbestemmelse, og at børnene i processen har mulighed for at begå lærerige fejl.

Evalueringskulturen skal medvirke til, at medarbejderne får øje på egen praksis, og opøver en refleksiv tilgang, som medvirker til den løbende udvikling af dagtilbuddets praksis.

- Vi er bevidste om vores faglighed, og deler den i hverdagen og på medarbejdermøder
- Vi inddrager forældrene i refleksionsprocesser vedrørende barnets trivsel og udvikling
- Vi har erfaring for, at gode ideer springer ud fra fælles refleksion
- Vi forventer alle er aktive og bidragende i refleksionsprocesserne
- Vi oplever, det giver energi til teamet gennem systematiserede refleksionsprocesser
- Vi reflekterer og evaluerer for at sikre ejerskab og enighed om hvad vi gør i givne situationer
- Vi er bevidste om forskellen mellem refleksion og evaluering
- Vi evaluerer pædagogisk planlægning for at sikre, at vi gennem forløbet når de mål vi har sat os
- Vi arbejder med systematisk planlægning – både i teams og til fælles p-møder
- Vi glædes ved at lykkes

5.2 Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?
Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Arbejdet omkring den pædagogiske læreplan påkalder sig opmærksomhed hos os. En opmærksomhed som inddrager alle medarbejdere.

I 2020 anvendte vi "Selvevaluering 2018" som skabelon for arbejdet, da det for os gav mening at afdække, hvor vi var i det pædagogiske arbejde omkring børnegruppen.

Refleksionen i medarbejdergruppen viste os hvor vi skulle anlægge fokus, og hvor der var plads til udvikling. Der blev udarbejdet udviklingsplaner, ud fra hvad selvevalueringen viste os.

I 2022 var det tid at stille skarpt på vores læreplan, og på hvor langt vi var kommet i det pædagogiske arbejde. Vi anvendte "Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan" som skabelon. Refleksionen i medarbejdergruppen gav et fint input til vigtigheden af systematik i både forberedelse og evaluering af hverdagens planlagte aktiviteter. En systematik der er arbejdet med i alle teams.

I 2023 er der blandt andet fokus på tilsyn i dagtilbuddet i Langeland Kommune.

Den tidligere anvendte læreplansskabelon er udfaset, og da der var behov for at opdatere og aktualisere den pædagogiske læreplan har vi nu taget "Ministeriets læreplanskabelon" i anvendelse.

Det er væsentligt for os, at sikre en evalueringskultur, hvor vi løbende kigger ind i praksis. Kun derved kan vi skabe de bedste trivsels- og udviklingsmuligheder for barnet.

I 2024 vil en fornyet selvevaluering give os nyttig viden omkring praksis til brug for nedslagspunkter og fremtidige udviklingsplaner

6 UDVIKLINGSPLANER

Titel	Sprog
Sammenhæng	
Mål	
Tegn	
Tiltag	
Evalueringsform	
Evaluering	
Hvem gør hvad	